

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 422/2022-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Romanom Frnčom, advokátom, Uralská 11, Košice, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sa 18/2020 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 Sa 9/2017 takto

rozhodol:

1. Postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sa 18/2020 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 Sa 9/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajský súd v Prešove **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **615,39 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. februára 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sa 18/2020 a pôvodne vedenom pod sp. zn. 4 Sa 9/2017 (ďalej aj „napadnuté

konanie“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov, a zároveň žiada priznať primerané finančné zadostučinenie vo výške 2 500 eur.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 422/2022-21 z 20. septembra 2022 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti, priložených príloh a zo súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ v právnom postavení žalobcu sa správnu žalobou podanou na krajskom súde 24. apríla 2017 domáhal zrušenia rozhodnutia Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, ktorým bolo zamietnuté jeho odvolanie a potvrdené rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania priestupku, bola mu uložená pokuta vo výške 30 eur a náhrada trov konania. Priestupok spočíval v zaparkovaní motorového vozidla sťažovateľa na verejne prístupnej zeleni.

4. Krajský súd vo veci vykonal dve pojednávania (9. októbra 2018 a 8. novembra 2018), pričom na pojednávaní 8. novembra 2018 rozhodol rozsudkom tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu 28. januára 2019 kasačnú sťažnosť, vec bola predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie 17. júla 2019. Z dôvodu formálnych nedostatkov najvyšší súd vec vrátil krajskému súdu, ktorý 26. augusta 2019 vydal opravné uznesenie a vec opätovne predložil najvyššiemu súdu 11. novembra 2019.

5. Najvyšší súd rozhodol o kasačnej sťažnosti rozsudkom z 30. apríla 2020, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súdny spis bol 24. júna 2020 vrátený krajskému súdu, vec bola vedená pod novou sp. zn. 4 Sa 18/2020. Krajský súd 24. januára 2022 nariadil pojednávanie na 27. apríl 2022.

6. Po podaní ústavnej sťažnosti krajský súd na pojednávaní 27. apríla 2022 o veci samej opätovne rozhodol, rozsudok bol sťažovateľovi doručený 11. júna 2022 a sťažovateľ ho napadol kasačnou sťažnosťou podanou 11. júla 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti argumentuje:

a) Krajský súd bol už vo fáze po podaní žaloby (prvé pojednávanie bolo nariadené až po uplynutí 1 roka a 4 mesiacov od podania žaloby) nečinný, pochybil aj pri vyhotovovaní rozsudku, čo viedlo k vráteniu veci z najvyššieho súdu krajskému súdu bez rozhodnutia o veci samej. Po opätovnom predložení veci kasačnému súdu došlo k zrušeniu rozsudku krajského súdu, a to z dôvodu porušenia práva na spravodlivý proces, pretože „*krajský súd neoboznámil sťažovateľa s vykonaným dokazovaním a neumožnil sa mu vyjadriť k dôkazom, o ktorých existencii sťažovateľ ani len nemal vedomosť*“. Po vrátení veci krajskému súdu tento od júla 2020 do januára 2022 vôbec nekonal, čím došlo k ďalším zbytočným prietahom v napadnutom konaní, ktoré v čase podania ústavnej sťažnosti nebolo právoplatne skončené ani po takmer 5 rokoch. Výšku primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľ vyčíslil na sumu 2 500 eur, dôvodiac stavom beznádeje a nespravodlivosti, keďže sťažovateľ je presvedčený o dôvodnosti podanej žaloby.

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

8. Krajský súd poskytol k priebehu napadnutého konania prostredníctvom predsedníčky krajského súdu vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorá sa nestotožnila s podanou ústavnou sťažnosťou. Poukázala na priebeh napadnutého konania, ako aj na vysoký nápad vecí v rámci jej súdneho oddelenia, čo spôsobilo, že o veci sa nemohlo konať rýchlejšie, ako aj na pandémiu ochorenia COVID-19. Zároveň spochybnila, že by sa sťažovateľ nachádzal v stave právnej neistoty, už v poradí prvým rozsudkom krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. januára 2019, došlo k odstráneniu stavu právnej neistoty, po zrušení tohto rozhodnutia kasačným súdom krajský súd opätovne rozhodol o podanej žalobe, jeho rozsudok nadobudol právoplatnosť 11. júla 2022. Zároveň poukázala aj na povahu veci samej, ktorá zásadne neovplyvňuje osobný život sťažovateľa a ani nevyvoláva naliehavý právny záujem na výsledku konania. V závere poukázala na rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. II. ÚS 79/97 a I. ÚS 70/98, v zmysle ktorých pri posudzovaní, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je potrebné zvážiť aj výšku nápadu do príslušného súdneho oddelenia.

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ zotrval na dôvodoch podanej ústavnej sťažnosti, zároveň upozornil, že v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) podanie sťažnosti predsedovi súdu nepredstavuje účinný prostriedok nápravy, a preto jej nepodanie nepredstavuje prekážku vyslovenia zbytočných priet'ahov v konaní (porov. Ištván a Ištvánová proti Slovensku, rozhodnutie z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 30189/07). Ďalej spochybnil, že zbytočné priet'ahy v konaní možno ospravedlniť pandémiou, resp. vysokým nápadom vecí, s poukazom na judikatúru ústavného súdu (III. ÚS 411/2021, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu všeobecného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vecí, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

11. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na tvrdení o nekonaní krajského súdu v napadnutom konaní bez relevantného dôvodu ospravedlňujúceho jeho nečinnosť.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

14. Z hľadiska právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o udelení pokuty za parkovanie v s'ťažovateľovom prípade nebolo ani právne a ani fakticky náročné.

15. Povaha veci z hľadiska jej významu pre s'ťažovateľa rovnako nie je taká závažná, aby si vyžadovala osobitný, resp. výnimočný prístup súdu z hľadiska rýchlosti jeho rozhodovania. S'ťažovateľovi bola udelená pokuta vo výške 30 eur a povinnosť náhrady trov konania vo výške 16 eur. Vzhľadom na to, že tu nebola identifikovaná zvýšená dôležitosť konania pre s'ťažovateľa, uvedené sa prejavilo pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia v časti V tohto nálezu.

16. K správaniu s'ťažovateľa ústavný súd uvádza, že v jeho správaní nebadat' žiadne obštrukčné konanie, jeho žiadosť o odročenie prvého nariadeného pojednávania neprispela k zbytočným priet'ahom, keďže pojednávanie bolo odročené zo septembra 2018 na október 2018, následne na pojednávaní nariadenom na november 2018 bolo vo veci rozhodnuté prvýkrát.

17. Zbytočné priet'ahy v konaní spočívali v nečinnosti krajského súdu, ktorý po podaní žaloby 24. apríla 2017 realizoval úkony spojené s doručovaním vyjadrení stranám konania, ďalším úkonom vo veci bolo nariadenie pojednávania až na 6. september 2018, ktoré sa ale neuskutočnilo, na pojednávaní 8. novembra 2018 krajský súd meritórne rozhodol. Už v tejto fáze konania badat' takmer rok nečinnosti. Po podaní kasačnej s'ťažnosti 25. januára 2019 bola vec kasačnému súdu predložená 17. júla 2019, pričom sa bez meritórneho rozhodnutia vrátila krajskému súdu 22. júla 2019 z dôvodu nutnosti vydat' opravné uznesenie. Vec bola kasačnému súdu opätovne predložená v novembri 2019. Po zrušujúcom rozsudku kasačného súdu bola vec vrátená krajskému súdu 24. júna 2020. V roku 2021 krajský súd o veci vôbec nekonal, na pojednávaní nariadenom na 27. apríl 2022 bola vec opätovne meritórne rozhodnutá, s'ťažovateľ podal kasačnú s'ťažnosť 11. júla 2022, vec sa momentálne nachádza na kasačnom súde. Možno preto konštatovať, že krajský súd o veci vôbec nekonal po dobu viac ako 2 rokov, a to bez ospravedlniteľného dôvodu.

18. Argumentáciu krajského súdu o neprimeranom vysokom nápade vecí, resp. okolnostiach súvisiacich s pandemiou COVID-19 nemožno prijať ako dôvod, pre ktorý krajský súd o veci nerozhodol v primeranom čase. V zásade sa možno stotožniť so s'ťažovateľom, že neprimerane vysoký nápad vecí nezjavuje Slovenskú republiku záväzku zabezpečiť plynulý výkon justície (II. ÚS 40/97, III. ÚS 17/02, III. ÚS 69/2011), rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry ESLP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno

vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A č. 206-C, § 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A č. 230-F, § 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, § 46).

19. Pandémia ochorenia COVID-19 môže byť dôvodom nečinnosti, avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80). V tomto prípade priet'ahy vzniknuté v rámci prvého meritórneho rozhodovania vznikli pred pandémiou COVID-19, po zrušujúcom rozsudku kasačného súdu krajský súd vôbec nekonal celý rok 2021, čo nie je ojedinelá nečinnosť trvajúca kratší čas. Na základe uvedeného sa ústavný súd priklonil k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

20. Vzhľadom na to, že v spore sťažovateľa krajský súd právoplatne meritórne rozhodol, čím došlo k nastoleniu jeho právnej istoty, ústavný súd nevyhovel návrhu prikázať krajskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (výrok 3).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

22. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu neprichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že napadnuté konanie pred krajským súdom trvalo viac ako 4 roky, nečinnosť krajského súdu presahovala dobu približne 2 rokov, celková dĺžka konania predstavuje už 5 rokov na dvoch inštančných stupňoch. S ohľadom na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa, ako aj na skutočnosť, že vec bola krajským súdom medzičasom právoplatne meritórne rozhodnutá, pričom nemožno opomenúť, že dôvodom zrušenia prvého rozsudku krajského súdu bolo nedoručenie vyjadrenia mesta Prešov sťažovateľovi a toto pochybenie bolo odstránené, priet'ahy v konaní zapríčinené nečinnosťou krajského súdu neodôvodňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ústavný súd teda tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok 3). Z tohto pohľadu sa ústavnému súdu javí ako postačujúce deklarovanie porušenia práva, ako aj priznanie náhrady trov konania, čo implicitne zahŕňa aj satisfakčný prvok (III. ÚS 95/2021, IV. ÚS 319/2021).

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že dĺžka konania pred krajským súdom síce bola neprimeraná, ale z hľadiska významu konania pre sťažovateľa (porov. I. ÚS 649/2014, II. ÚS 188/2021) nebolo možné uvažovať o vzniku takej ujmy, ktorú by bolo potrebné reparovať aj priznaním finančného zadosťučinenia. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ vyslovením

porušenia ako určitej morálnej satisfakcie a priznaním náhrady trov konania v konaní o ústavnej sťažnosti stratil status obeť a nie je potrebná ďalšia reparácia v peňažnej forme.

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 615,39 eur. Pri výpočte nároku na náhradu trov konania bol ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý si výšku náhrady trov konania uplatnil za tri úkony právnej služby v uvedenej výške.

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd, ako aj sťažovateľ vychádzali z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je vo výške 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu a písomná replika), čo spolu činí sumu 616,38 eur. Vzhľadom na viazanosť ústavného súdu návrhom sťažovateľa výška priznanej náhrady trov konania činí sumu 615,39 eur.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 2).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu